

รายงานผลการดำเนินโครงการชุมชนต้นแบบในการเสริมสร้างคุณค่าและ
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยการพัฒนาผู้สูงอายุนักบริหาร พื้นที่ตำบลสัมฤทธิ์
อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
ภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถวิทย์ สิงห์ศาลาแสง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รชานนท์ งามใจรัก
อาจารย์จิรัญญา บุรีมาศ

คณะสาธารณสุขศาสตร์
สิงหาคม 2566

คำนำ

โครงการชุมชนต้นแบบในการเสริมสร้างคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยการพัฒนาผู้สูงอายุนักบริหาร พื้นที่ตำบลสัมฤทธิ์ อำเภอฟิมาย จังหวัดนครราชสีมา จัดทำขึ้นเพื่อเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริหาร (Care Giver : CG) เพื่อการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุนำไปใช้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง ในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงได้รับการดูแลที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตประจำวันในชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ และ เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบ (Social Lab) ในการเสริมสร้างคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน โดยดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ มีการอบรมเชิงปฏิบัติการผู้สูงอายุนักบริหาร (Care Giver : CG) จำนวน 38 ชั่วโมง ส่งผลให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการอบรมมีศักยภาพในการดูแลตนเองและมีสมรรถนะในการเป็นผู้สูงอายุนักบริหาร ที่สามารถช่วยดูแลผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านติดเตียงในชุมชนได้

ขอขอบคุณผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสัมฤทธิ์ โรงเรียนผู้สูงวัยสัมฤทธิ์วิทยา และ องค์การบริหารส่วนตำบลสัมฤทธิ์ ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการชุมชนต้นแบบในการเสริมสร้างคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยการพัฒนาผู้สูงอายุนักบริหาร พื้นที่ตำบลสัมฤทธิ์ อำเภอฟิมาย จังหวัดนครราชสีมา ทำให้การดำเนินโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายครบถ้วนทุกประการ ส่งผลให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการอบรมสามารถช่วยดูแลผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านติดเตียงในชุมชน หรือ ผู้ป่วยติดเตียงอื่นๆ ได้ อันส่งผลให้ผู้สูงอายุกลุ่มดังกล่าวรู้สึกมีคุณค่าในตนเองที่สามารถช่วยเหลือชุมชนได้ ซึ่งสามารถช่วยให้กลุ่มผู้สูงอายุนักบริหาร และ กลุ่มผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงที่ได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้สูงอายุนักบริหารที่ผ่านการอบรม มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

เอกสารรายงาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณวิทย์ สิงห์ศาลาแสง)

เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2566

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ชื่อโครงการ	1
1.2 งบประมาณ	1
1.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบ	1
1.4 ความเชื่อมโยงกับแผนในระดับต่างๆ	1
1.5 หลักการและเหตุผล	2
1.6 วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
1.7 เป้าหมายของตัวชี้วัดความสำเร็จ	3
1.8 กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์	4
1.9 พื้นที่ดำเนินการ	4
บทที่ 2 รายละเอียดการดำเนินงาน	5
2.1 กิจกรรมที่ดำเนินการ	5
2.2 ผลผลิตจากการดำเนินโครงการ (Output)	6
2.3 ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	7
2.4 ผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดกรอบการดำเนินงาน TOR	7
2.5 หน่วยงาน/เครือข่ายที่ร่วมดำเนินโครงการ	8
2.6 จำนวนองค์ความรู้/ ชุดความรู้ที่นำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น	8
2.7 จำนวนรายวิชาที่มีการบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	8
บทที่ 3 สรุปผลการดำเนินงาน	9
3.1 สรุปผลการดำเนินงาน	9
3.2 องค์ความรู้ นวัตกรรมที่เกิดจากการดำเนินโครงการ	10
3.3 ปัญหาอุปสรรค	10
3.4 ข้อเสนอแนะ	10
ภาคผนวก	11
ก. ภาพกิจกรรม	11

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ชื่อโครงการ

ชุมชนต้นแบบในการเสริมสร้างคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยการพัฒนาผู้สูงอายุนักบริหาร พื้นที่ตำบลสัมฤทธิ์ อำเภอฟินาย จังหวัดนครราชสีมา

1.2 งบประมาณ

294,500 บาท

1.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบ คณะสาธารณสุขศาสตร์

ผู้รับผิดชอบ รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถวิทย์ สิงห์ศาลาแสง

เบอร์โทรศัพท์ 0803762044

อีเมล atthawit.s@nrru.ac.th

1.4 ความเชื่อมโยงกับแผนในระดับต่างๆ

1.4.1 ยุทธศาสตร์ใหม่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามพระราชโองบายระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่น

1.4.2 เป้าหมายการดำเนินงานโครงการร่วมกันของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 38 แห่ง

2. โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (Social Lab)

1.4.3 โครงการบริบทตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (พ.ศ. 2566-2570)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมยกระดับเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

1.4.4 ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

1.4.5 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

1.4.6 แผนปฏิรูปประเทศ

ด้านสาธารณสุข

1.4.7 กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13

12.กำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

1.5 หลักการและเหตุผล (ปัญหา/ความต้องการของพื้นที่)

มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน และรัฐบาลมีการจัดสรรงบประมาณ สำหรับขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมยกระดับเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น ซึ่งเป็นภารกิจด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม นั้น

จากการดำเนินงานของคณะสาธารณสุขศาสตร์เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2561 ได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะผู้สูงอายุ ในการป้องกันภาวะแทรกซ้อน จากโรคความดันโลหิตสูง โรงเรียนผู้สูงวัยสัมฤทธิ์วิทยา ตำบลสัมฤทธิ์ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้ในรอบปี 2565 ที่ผ่านมามีได้รับงบประมาณยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยได้ดำเนินงานในพื้นที่ตำบลสัมฤทธิ์ เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบบูรณาการสามสอ: เศรษฐกิจ สังคม และ สุขภาพ ผลการดำเนินงานพบว่า 1) ได้หลักสูตรการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบบูรณาการสามสอ (เศรษฐกิจ สังคม และ สุขภาพ) จำนวน 1 หลักสูตร 2) ผู้สูงอายุที่มีทักษะการประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุในการสร้างรายได้ ร้อยละ 100.00, 3) ผู้สูงอายุที่มีทักษะการใช้สื่อดิจิทัลในการเข้าถึงข้อมูลและใช้ประโยชน์จากสื่อออนไลน์ ในการดำรงชีวิต ร้อยละ 83.92, 4) ผู้สูงอายุที่มีทักษะการดูแลสุขภาพด้วยตนเองสำหรับผู้สูงอายุ ในการป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากภาวะการเจ็บป่วยและลดภาวะพึ่งพิงต่อครอบครัวและชุมชน ร้อยละ 100.00, 5) ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.51 และ 6) ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนหรือภาวะพึ่งพิง ซึ่งผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ จากการดำเนินงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ได้ค้นพบว่า ผู้สูงอายุมีความสนใจในการพัฒนาตนเองในหลายๆ ด้าน อาทิ ด้านทักษะการประกอบอาชีพ ด้านทักษะการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง สะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงอายุมีศักยภาพที่จะช่วยเหลือชุมชน และสร้างคุณประโยชน์ต่อชุมชนได้ อันจะส่งผลให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าต่อไป พร้อมทั้งมีผู้นำชุมชนที่ให้ความสนใจและให้การสนับสนุนต่อกลุ่มผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนผู้สูงวัยสัมฤทธิ์วิทยาเป็นอย่างดี ทั้งนี้ยังพบว่าผู้สูงอายุบางส่วนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนผู้สูงวัยสัมฤทธิ์วิทยาได้ เนื่องจากข้อจำกัดต่างๆ ของแต่ละคน แต่การมีชีวิตที่ยืนยาวขึ้นจำเป็นต้องมีรายได้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน กอรปกับผู้สูงอายุบางคนเป็นผู้ป่วยติดเตียงที่จำเป็นต้องมีคนดูแล โดยข้อมูลจากรพ.สต.บ้านซืม รายงานว่ามีผู้ป่วยติดเตียงที่เป็นผู้สูงอายุ จำนวน 25 คน บางคนขาดผู้ดูแล และผู้ดูแลบางคนยังขาดความรู้และทักษะในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบว่ามีผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนด้วยกัน

ตามลำพัง เกิดอุบัติเหตุการเกิดอุบัติเหตุในครัวเรือนตั้งแต่ระดับบาดเจ็บเล็กน้อยจนถึงขั้นต้องเข้ารับการนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล เป็นความเสี่ยงที่จะเกิดภาวะพึ่งพิงตามมา สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนทั้งสิ้น รวมถึงมีผู้สูงอายุบางส่วนเป็นกลุ่มติดบ้านที่เสี่ยงต่อการเกิดภาวะซึมเศร้าได้ ดังนั้นคณะสาธารณสุขศาสตร์ ได้เล็งเห็นศักยภาพของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสัมฤทธิ์ ที่สามารถพัฒนาให้ผู้สูงอายุพึ่งพาตนเองได้ทั้งด้านเศรษฐกิจและสุขภาพ พร้อมทั้งสร้างประโยชน์ต่อชุมชน จึงได้จัดทำโครงการด้วยการพัฒนาผู้สูงอายุนักบริหาร เพื่อให้ผู้สูงอายุมีทักษะในการดูแลตนเองได้ พร้อมทั้งได้รับการพัฒนาศักยภาพนักบริหารผู้สูงอายุ (Care Giver : CG) เพื่อการดูแลผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านติดเตียง อันจะช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าที่สามารถช่วยเหลือชุมชนได้ และเป็นโอกาสในการได้รับการจ้างงานในการดูแลบริบาลกลุ่มที่มีความต้องการในชุมชน เป็นช่องทางการสร้างรายได้ อีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งถือได้ว่าเป็นการบูรณาการการดำเนินงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อสร้างพื้นที่ชุมชนต้นแบบ (Social Lab) ในการเสริมสร้างคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุต่อไป

1.6 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริหาร (Care Giver : CG) เพื่อการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุนำไปใช้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง ในชุมชน
- 2) เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงได้รับการดูแลที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตประจำวันในชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ
- 3) เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบ (Social Lab) ในการเสริมสร้างคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน

1.7 เป้าหมายของตัวชี้วัดความสำเร็จ

1) เสิ่งปริมาณ

- 1.1) ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการมีทักษะในการดูแลตนเองที่มีประสิทธิภาพตามหลักการบริบาลผู้สูงอายุ ร้อยละ 80

2) เสิ่งคุณภาพ

- 2.1) ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และ เพิ่มโอกาสการมีรายได้เลี้ยงชีพ
- 2.2) ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มติดบ้านติดเตียงในชุมชนได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพ โดยผู้ดูแลที่ผ่านการอบรมการบริบาลผู้สูงอายุ
- 2.3) เกิดเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ในพื้นที่ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน

2.4) เป็นแนวทางหรือนโยบายในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการขับเคลื่อนสังคมผู้สูงอายุในชุมชน ประกอบด้วย การจ้างงานผู้สูงอายุนักบริหาร รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มติดบ้านติดเตียงในชุมชน เป็นต้น

1.8 กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน (คน)
1) ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริหาร (Care Giver : CG)	68
2) ผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง	8
3) นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการดูแลสุขภาพที่บ้าน	60

1.9 พื้นที่ดำเนินการ

จำนวน 7 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ 1 บ้านสัมฤทธิ์ หมู่ 2 บ้านสัมฤทธิ์ หมู่ 3 บ้านท่าแดง หมู่ 5 บ้านซิม หมู่ 8 บ้านคล้า หมู่ 10 บ้านสินสมบูรณ์ และ หมู่ 12 บ้านสัมฤทธิ์พัฒนา

บทที่ 2

รายละเอียดการดำเนินงาน

2.1 กิจกรรมที่ดำเนินการ

กิจกรรมภายใต้โครงการการมีทั้งสิ้น 3 กิจกรรม รายละเอียด ดังนี้

ลำดับที่	กิจกรรม
1	กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมปฐมนิเทศเพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายของ CG
2	กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริบาล (Care Giver : CG) ครั้งที่ 1 : การดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อที่พบได้บ่อยในผู้สูงอายุ และ การจัดการความเครียดในผู้สูงอายุ
3	กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริบาล (Care Giver : CG) ครั้งที่ 2 : การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพังกา ด้านทางเดินหายใจ และ การดูแลผู้สูงอายุเพื่อป้องกันการ ภาวะแผลกดทับและการดูแลเมื่อมีแผลกดทับ
4	กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริบาล (Care Giver : CG) ครั้งที่ 3 : การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยการเดิน และ การเคลื่อนย้ายผู้สูงอายุด้วยอุปกรณ์ช่วยในการเคลื่อนย้าย
5	กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริบาล (Care Giver : CG) ครั้งที่ 4 : การดูแลส่วนบุคคลในผู้สูงอายุยามปกติและเมื่อมีภาวะเจ็บป่วย และ การประเมินสัญญาณชีพผู้สูงอายุยามปกติและเมื่อมีภาวะเจ็บป่วย
6	กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริบาล (Care Giver : CG) ครั้งที่ 5 : การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพังกา ด้านการให้ได้รับสารอาหารและน้ำ และ ด้านการขับถ่าย
7	กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริบาล (Care Giver : CG) ครั้งที่ 6 : การคัดกรองเบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า และ การช่วยเหลือผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะสมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า
8	กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริบาล (Care Giver : CG) ครั้งที่ 7 : การประเมินและการดูแลผู้สูงอายุระยะสุดท้าย และ การประเมินผลผู้เข้าอบรม

ลำดับที่	กิจกรรม
9	กิจกรรมที่ 3 การติดตาม ประเมินผล และถอดบทเรียน การดำเนินงานในพื้นที่ของผู้สูงอายุนักบริหาร และ นักบริหารผู้สูงอายุที่ผ่านการอบรม ครั้งที่ 1 ฝึกทักษะผู้สูงอายุนักบริหารในชุมชน
10	กิจกรรมที่ 3 การติดตาม ประเมินผล และถอดบทเรียน การดำเนินงานในพื้นที่ของผู้สูงอายุนักบริหาร และ นักบริหารผู้สูงอายุที่ผ่านการอบรม ครั้งที่ 2 ฝึกทักษะผู้สูงอายุนักบริหารในชุมชน การติดตาม ประเมินผล และถอดบทเรียน การดำเนินงานในพื้นที่ของผู้สูงอายุนักบริหาร และ นักบริหารผู้สูงอายุที่ผ่านการอบรม
11	กิจกรรมที่ 3 การติดตาม ประเมินผล และถอดบทเรียน การดำเนินงานในพื้นที่ของผู้สูงอายุนักบริหาร และ นักบริหารผู้สูงอายุที่ผ่านการอบรม ครั้งที่ 3 สรุปผลการดำเนินงาน และ มอบเกียรติบัตรผู้สูงอายุนักบริหาร

2.2 ผลผลิตจากการดำเนินโครงการ (Output)

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1. ผู้สูงอายุนักบริหาร (Care Giver : CG) เพื่อการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ และนำไปใช้ดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน และ ผู้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง ผู้พิการ และผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน	45 คน	68 คน
2. จำนวนรายวิชาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่นำมาบูรณาการจัดการเรียนการสอนกับการดำเนินงานโครงการ	1 รายวิชา	2 รายวิชา

2.3 ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1. ชุมชนต้นแบบ (Social Lab) ในการเสริมสร้างคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน	1 ชุมชน	1 ชุมชน
2. ผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง ผู้พิการ และผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน ได้รับการดูแลด้วยนักรบิบาล (Care Giver : CG)	25 คน	8 คน
3. หลักสูตรระยะสั้น/รูปแบบการอบรม “การบริหารผู้สูงอายุในชุมชน”	1 หลักสูตร/ รูปแบบ	1 หลักสูตร/ รูปแบบ

2.4 ผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดกรอบการดำเนินงาน TOR

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1. ชุมชนต้นแบบ (Social Lab) ในการเสริมสร้างคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน	1 ชุมชน	1 ชุมชน
2. ผู้สูงอายุนักรบิบาล (Care Giver : CG) เพื่อการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ และนำไปใช้ดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน และ ผู้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง ผู้พิการ และผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน	45 คน	68 คน
3. ผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง ผู้พิการ และผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน ได้รับการดูแลด้วยนักรบิบาล (Care Giver : CG)	25 คน	8 คน
4. จำนวนรายวิชาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่นำมาบูรณาการจัดการเรียนการสอนกับการดำเนินงานโครงการ	1 รายวิชา	2 รายวิชา
5. หลักสูตรระยะสั้น/รูปแบบการอบรม “การบริหารผู้สูงอายุในชุมชน”	1 หลักสูตร/ รูปแบบ	1 หลักสูตร/ รูปแบบ

2.5 หน่วยงาน/เครือข่ายที่ร่วมดำเนินโครงการ

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลสัมฤทธิ์ อำเภอพิมาย
- 2) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านซิม อำเภอพิมาย
- 3) อาจารย์และนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน
- 4) อาจารย์และนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

2.6 จำนวนองค์ความรู้/ ชุดความรู้ที่นำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น

หลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการผู้สูงอายุนักบริหาร

2.7 จำนวนรายวิชาที่มีการบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

- 1) รายวิชาการดูแลสุขภาพที่บ้าน
- 2) รายวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

บทที่ 3

สรุปผลการดำเนินงาน

3.1 สรุปผล

1) เชิงปริมาณ

1.1) ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการมีทักษะในการดูแลตนเองที่มีประสิทธิภาพตามหลักการบริหาร
ผู้สูงอายุ ร้อยละ 80.00

2) เชิงคุณภาพ

- 2.1) ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และ เพิ่มโอกาสการมีรายได้เลี้ยงชีพ
- 2.2) ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มติดบ้านติดเตียงในชุมชนได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพ โดยผู้ดูแลที่ผ่านการอบรมการบริหารผู้สูงอายุ
- 2.3) เกิดเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ในพื้นที่ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน

สรุปในภาพรวมของการดำเนินโครงการ (ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ)

- 1) ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการมีทักษะในการดูแลตนเองที่มีประสิทธิภาพตามหลักการบริหารผู้สูงอายุ
- 2) ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และ เพิ่มโอกาสการมีรายได้เลี้ยงชีพ
- 3) ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มติดบ้านติดเตียงในชุมชนได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพ โดยผู้ดูแลที่ผ่านการอบรมการบริหารผู้สูงอายุ
- 4) เกิดเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ในพื้นที่ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน
- 5) เป็นแนวทางหรือนโยบายในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการขับเคลื่อนสังคมผู้สูงอายุในชุมชน ประกอบด้วย การจ้างงานผู้สูงอายุนักบริหาร รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มติดบ้านติดเตียงในชุมชน เป็นต้น

3.2 องค์ความรู้ นวัตกรรมที่เกิดจากการดำเนินโครงการ

“หลักสูตรอบรมผู้สูงอายุนักบริหาร” (Care Giver : CG) จำนวน 38 ชั่วโมง ดังนี้

- 1) การดูแลส่วนบุคคลในผู้สูงอายุยามปกติและเมื่อมีภาวะเจ็บป่วย จำนวน 3 ชั่วโมง
- 2) การประเมินสัญญาณชีพผู้สูงอายุยามปกติและเมื่อมีภาวะเจ็บป่วย จำนวน 3 ชั่วโมง
- 3) การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยการเดิน จำนวน 3 ชั่วโมง
- 4) การเคลื่อนย้ายผู้สูงอายุด้วยอุปกรณ์ช่วยในการเคลื่อนย้าย จำนวน 3 ชั่วโมง
- 5) การคัดกรองเบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า จำนวน 3 ชั่วโมง
- 6) การช่วยเหลือผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะสมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า จำนวน 3 ชั่วโมง
- 7) การดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อที่พบได้บ่อยในผู้สูงอายุ จำนวน 3 ชั่วโมง
- 8) การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ด้านการให้ได้รับสารอาหารและน้ำ จำนวน 3 ชั่วโมง
- 9) การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ด้านทางเดินหายใจ จำนวน 3 ชั่วโมง
- 10) การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ด้านการขับถ่าย จำนวน 3 ชั่วโมง
- 11) การดูแลผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะแผลกดทับ และการดูแลเมื่อมีแผลกดทับ จำนวน 3 ชั่วโมง
- 12) การจัดการความเครียดในผู้สูงอายุ จำนวน 3 ชั่วโมง
- 13) การประเมินและการดูแลผู้สูงอายุระยะสุดท้าย จำนวน 2 ชั่วโมง

3.3 ปัญหาอุปสรรค

องค์ความรู้ในการฝึกอบรมที่มีความซับซ้อน เป็นอุปสรรคต่อการถ่ายทอดให้ผู้สูงอายุได้เข้าใจและเกิดทักษะ ซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ที่มากขึ้น

3.4 ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานพัฒนาทักษะผู้สูงอายุนักบริหาร พบว่ามีผู้สูงอายุจำนวนมากสนใจที่จะต่อยอดให้สามารถอบรมเพิ่มเติมครบตามหลักสูตรที่มีการรับรอง เพื่อได้รับใบประกาศนียบัตรเป็นผู้ผ่านการอบรมตามหลักสูตรดังกล่าว เพื่อสามารถนำไปใช้ในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้เกิดการจ้างงาน อันจะสามารถช่วยให้ผู้สูงอายุมีรายได้เพิ่มขึ้น

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม

- 1) กิจกรรม 1 กิจกรรมปฐมนิเทศเพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายของ CG
 - 1.1) กิจกรรมลงพื้นที่เยี่ยมบ้านผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงและผู้ป่วย
 - 1.2) กิจกรรมปฐมนิเทศเพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายของ CG

2) กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริบาล (Care Giver : CG)

ครั้งที่ 1 : การดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อที่พบได้บ่อยในผู้สูงอายุและ การจัดการความเครียดในผู้สูงอายุ

2.1) อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อที่พบได้บ่อยในผู้สูงอายุ

2.2) อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการจัดการความเครียดในผู้สูงอายุ

3) กิจกรรม 2 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริบาล (Care Giver : CG)

ครั้งที่ 2 : การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพังกา ด้านทางเดินหายใจ และการดูแลผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะแผลกดทับและการดูแลเมื่อมีแผลกดทับ

3.1) อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพังกา ด้านทางเดินหายใจ

3.2) อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการดูแลผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะแผลกดทับและการดูแลเมื่อมีแผลกดทับ

4) กิจกรรม 2 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในกบรีบาล (Care Giver : CG)

ครั้งที่ 3 : การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยการเดิน และการเคลื่อนย้ายผู้สูงอายุด้วยอุปกรณ์ช่วยในการเคลื่อนย้าย

3.1) อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยการเดิน

3.2) อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการเคลื่อนย้ายผู้สูงอายุด้วยอุปกรณ์ช่วยในการเคลื่อนย้าย

5) กิจกรรม 2 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริบาล (Care Giver : CG)

ครั้งที่ 4 : การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ด้านการให้ได้รับสารอาหารและน้ำ และการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ด้านการขับถ่าย

5.1) อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ด้านการให้ได้รับสารอาหารและน้ำ

5.2) อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ด้านการขับถ่าย

6) กิจกรรม 2 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุนักบริบาล (Care Giver : CG)

ครั้งที่ 5 : การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพังก ด้านทางเดินหายใจ และการดูแลผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะแผลกดทับและการดูแลเมื่อมีแผลกดทับ

6.1) อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพังก ด้านทางเดินหายใจ

6.2) อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการดูแลผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะแผลกดทับและการดูแลเมื่อมีแผลกดทับ

7) กิจกรรม 2 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุที่ปรึกษา (Care Giver : CG)

ครั้งที่ 6 : การคัดกรองเบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า และการช่วยเหลือผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะสมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า

7.1) อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการคัดกรองเบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า

7.2) อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการช่วยเหลือผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะสมองเสื่อม/ภาวะ

ซึมเศร้า

8) กิจกรรมที่ 3 การติดตาม ประเมินผล และถอดบทเรียน การดำเนินงานในพื้นที่ ของผู้สูงอายุนักบริหาร และ นักบริหารผู้สูงอายุที่ผ่านการอบรม
ครั้งที่ 1 ฝึกทักษะผู้สูงอายุนักบริหารในชุมชน

9) กิจกรรมที่ 3 การติดตาม ประเมินผล และถอดบทเรียน การดำเนินงานในพื้นที่ ของผู้สูงอายุนักบริหาร และ นักบริหารผู้สูงอายุที่ผ่านการอบรม

ครั้งที่ 2 ฝึกทักษะผู้สูงอายุนักบริหารในชุมชน การติดตาม ประเมินผล และถอดบทเรียน การดำเนินงานในพื้นที่ของผู้สูงอายุนักบริหาร และ นักบริหารผู้สูงอายุที่ผ่านการอบรม

11) กิจกรรมที่ 3 การติดตาม ประเมินผล และถอดบทเรียน การดำเนินงานในพื้นที่ ของผู้สูงอายุ นักบริหาร และ นักบริหารผู้สูงอายุที่ผ่านการอบรม

ครั้งที่ 3 สรุปผลการดำเนินงาน และ มอบเกียรติบัตรผู้สูงอายุ นักบริหาร

